

บทที่ ๒

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและงานทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษา จากนักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศ คือ

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

๒.๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

๒.๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

๒.๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานีตำรวจ

๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยแต่ละแนวคิดทฤษฎี ผู้วิจัยได้ประมวลเนื้อหาสาระสำคัญของแต่ละประเด็น และสามารถสรุปได้ดังนี้

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางเจตคติ ความเชื่อ ความนึกคิด ความรู้สึก และวิจารณ์ญาณ ของแต่ละบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นจึงมีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

๑) ความหมายของความคิดเห็น

สถาบันการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะความหมายของความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านเจตคติ ความเชื่อ การตัดสินใจ

ความนึกคิด ความรู้สึก และวิจารณญาณ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียน^๑ หรือสิ่งกระตุ้นให้ความคิดของบุคคลเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งได้ และแสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นหรือพฤติกรรมอย่างอื่น^๒ และความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้^๓ ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้^๔ ทั้งนี้ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา^๕

จากความหมายของความคิดเห็นตามทัศนะของนักวิชาการ สรุปได้ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของเจตคติ ที่เกี่ยวข้องกับความนึกคิด ที่ถูกกระตุ้นจากอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพความเป็นจริงที่แต่ละบุคคลได้รับ ซึ่งความคิดเห็นอาจถูกต้องและไม่ถูกต้อง อาจได้รับการยอมรับและการปฏิเสธจากคนอื่นได้

๒) แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเป็นการแสดงทัศนะด้านลักษณะของความคิดเห็น ความสำคัญ และประโยชน์ของความคิดเห็น ดังนี้

ลักษณะของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ความคิดเห็นมีลักษณะในทิศทาง ๒ มิติ ดังนี้

ลักษณะของความคิดเห็นจะเป็น ๒ มิติ คล้ายๆ กับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้าง และมิติความยาว ลักษณะของความคิดเห็นจะประกอบด้วยมิติมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ทิศทางมีอยู่ ๒ ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนทางลบ ก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

^๑ วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และอาคารกิจการประปาไฟฟ้าของเทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, *โครงการวิจัย*, (วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖)

^๒ วารินทร์ พงษ์ตา, “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่”, *การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต เกษตรศาสตร์* (สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๖

^๓ จำลอง เงินดี, *เอกสารการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔), หน้า ๒.

^๔ บุญเรียง ขจรศิลป์, *วิธีวิจัยการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : พิษณุพรินตัง, ๒๕๓๔), หน้า ๗๘.

^๕ พาวินต์ วิริยะสัทธา, “ความคิดเห็นของผู้เล่นหมากล้อมต่อการนำแนวคิดจากหมากล้อมมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหาร”, *การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖), หน้า ๔.

๒. ความเข้มข้นมีอยู่ ๒ ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีไฝต่ำมาก ๆ ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น^๖

ความคิดเห็นมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความคิดเห็น คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดเห็น คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชน และสถานการณ์ต่าง ๆ

๒. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

๓. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือทำให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ^๗

สรุปได้ว่า ลักษณะความคิดเห็นจะมีลักษณะที่แสดงออกต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและลบ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุหรือสถานการณ์ต่าง ๆ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ว่า อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิบัติการของบุคคลต่อสิ่งเร้าข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกัน จะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิย่อมแตกต่างกันไปด้วย^๘

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่

๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๑.๑) ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ดังนั้น คนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

๑.๒) ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

๑.๓) สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคมหรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

๑.๔) ประสบการณ์ เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

^๖ สงวน สุทธิเลิศอรุณ, *ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๙), หน้า ๙๒

^๗ นวม สงวนทรัพย์, *สารัตถจิตวิทยาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮ้าส์, ๒๕๓๕), หน้า ๗๗

^๘ ประภาเพ็ญ สุวรรณ, *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๕๐.

๒) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๒.๑) การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอนโดยตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

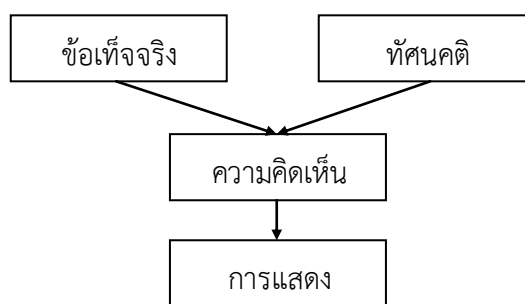
๒.๒) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็ต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

๒.๓) สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้งทางด้านบวก และด้านลบ^๙

ความสำคัญของการคิดเห็น

ความสำคัญของความคิดเห็นนั้นเป็นประโยชน์ในการกำหนดแบบแผนการวางนโยบายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย หรือล้มเลิกนโยบาย เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ซึ่งได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นและรวบรวมไว้เป็นข้อมูล^{๑๐}

ภาพแสดงของการเกิดความคิดเห็น

แผนภาพที่ ๒.๑ การเกิดความคิดเห็น

ที่มา : จิตินา จินดาเรือง (๒๕๔๘ : ๒๑)

จากภาพแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกิดจากการแปลข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมาแต่ลักษณะของการแปลข้อเท็จจริงนั้นย่อมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคลและเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงมีความคิดเห็นอย่างนั้น บุคคลนั้นจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด ซึ่งไม่เป็น

^๙ รัชนี พิทักษ์ญาติ, “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองชลบุรี”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐.

^{๑๐} วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และอาคารกิจการประปาไฟฟ้า ของเทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, หน้า ๒๐

การผิดหรือถูก และไม่สามารถบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่ในเรื่องนั้นๆ^{๑๑} ความคิดเห็นจึงเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นที่นำไปสู่การตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ เป็นพื้นฐานในการแสดงออกต่อการถ่ายโอนภารกิจงานระบบประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น^{๑๒}

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อระบบบริหารงาน เพราะการสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน ซึ่งความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นควรหรือล้มเลิก นโยบายการดำเนินงานได้ การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไป จะประกอบด้วย บุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ การวัดความคิดเห็นอาจเป็นเพียงการคาดหมายความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งอาจมีทั้งเชิงบวก หรือเชิงลบ และอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม เพราะบุคคลมักจะมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเอง

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นและผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่สำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
สงวน สุทธิเลิศอรุณ, (๒๕๒๙, หน้า ๙๒) นวม สงวนทรัพย์, (๒๕๓๕, หน้า ๗๗)	ลักษณะของความคิดเห็น ๑. ทิศทางมีอยู่ ๒ ทิศทาง ๒. ความเข้มข้นมีอยู่ ๒ ขนาด ๓. ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท ๔. ไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด ๕. ทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติ
ประภาเพ็ญ สุวรรณ, (๒๕๔๐, หน้า ๕๐) รัชณี พิทักษ์ญาติ, (๒๕๔๖, หน้า ๒๐)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ๒. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

^{๑๑} จิตติมา จินดาเรือง, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองของเทศบาลเมืองเชียงราย”, การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), หน้า ๒๑.

^{๑๒} วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และอาคารกิจการประปาไฟฟ้า ของเทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, หน้า ๒๓.

ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ)

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (๒๕๕๖, หน้า ๒๐,๒๓) จิตติมา จินดาเรือง, (๒๕๕๘, หน้า ๒๑)	ความสำคัญของการคิดเห็น ๑. เป็นประโยชน์ในการกำหนดแบบแผนการวาง นโยบายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย ๒. เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือความ เชื่อมั่นที่นำไปสู่การตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ๓. เกิดจากการแปลข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็น มา

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารได้เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอันมาก นักวิชาการและนักศึกษาลายท่านได้ให้ความหมายและแนวคิดของการบริหารไว้หลายทัศนะ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

๑) ความหมายของการบริหาร

สถาบันการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะความหมายของการบริหารที่สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการประสมประสานหรือการบูรณาการ (Integration) ทรัพยากรทางการบริหารเพื่อต้องการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์^{๑๓} ที่ต้องการ ซึ่งทรัพยากรทางการบริหารประกอบด้วย ๔ M (Man Money Material and Management) โดยวัตถุประสงค์ทางการบริหารนั้นมีที่สำคัญได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด^{๑๔} และการบริหารมีกระบวนการ ๔ ประการ ที่เรียกว่า POCC คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) เป็นองค์ประกอบมูลฐาน^{๑๕} การบริหารยังเป็นกระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่จะทำให้งานต่างๆ ลุล่วงหรือสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด^{๑๖} แต่ประเด็นที่ระบุได้ชัดเจนคือ การบริหาร เป็นการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people)^{๑๗}

^{๑๓} วิเชียร วิทยอุดม, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : ธนัธการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑

^{๑๔} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หน่วยที่ ๘-๑๕, ปรับปรุงครั้งที่ ๑, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑), หน้า ๘-๕.

^{๑๕} คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ, สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙), หน้า ๙.

^{๑๖} ชลธิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๓.

^{๑๗} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), พุทธวิธีการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓.

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ การดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ในองค์การโดยใช้ทรัพยากรทางการบริหาร และกระบวนการด้านการวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา และการประสานงาน และกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยที่สมควรกำหนดนโยบายและวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การจัดระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบบริหารกิจการดังกล่าวด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสตรวจสอบได้ ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึง ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบันในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย ๖ ประการ ดังนี้^{๑๘}

๑. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

๒. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

๓. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

๔. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

^{๑๘} สำนักนายกรัฐมนตรี, การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๖, ตอนที่ ๖๓ ง (วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒), หน้า ๕.

๕. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

๖. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

กลยุทธ์ เพื่อสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นจะต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปใน ๓ ส่วน คือ

ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงานและกลไกการบริหารภาครัฐให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิถีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิถีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงานและสามารถรวมทำ งานกับประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชน และ องค์กรเอกชนต่าง ๆ มีกติกากำหนดการทำงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรง เป็นธรรม ต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้บริการ ร่วมทำงานกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่น และไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคมในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี ๕ ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ^{๑๔}

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒. O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

^{๑๔} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีในการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๕.

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิด การดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพ ของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

การบริหารจัดการเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ต้องมีการจัดกระบวนการและ ขั้นตอนในการดำเนินการให้มีความเหมาะสม ซึ่งผู้ที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ในการบริหารจัดการได้แก่ ผู้นำองค์กรที่จะต้องตัดสินใจเพื่อนำพาองค์กรให้ดำเนินไปในแนวทางที่ต้องการหรือให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายโดยนำทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่ง กระบวนการในการบริหารจัดการดังกล่าวนี้เองเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารต้องเรียนรู้และนำไป ปฏิบัติงานจริง ขับเคลื่อนองค์กรจริง ซึ่งความสำเร็จ ความสำเร็จ ประสิทธิภาพ มีคุณภาพขององค์กร โดยมากขึ้นอยู่กับผู้นำขององค์กรนั่นเอง^{๒๐}

ความสำคัญของการบริหาร

การศึกษาเรื่องการบริหารเป็นสิ่งสำคัญที่มีความจำเป็นและน่าศึกษาอย่างยิ่ง แท้จริงแล้ว บทบาทและความสำคัญของการบริหารนั้นมีความสัมพันธ์กับอารยธรรมการดำรงชีพของ มนุษย์ทีเดียว เพราะเมื่อมนุษย์รวมกันอยู่เป็นหมู่เป็นกลุ่ม มีหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา มีการแบ่ง งานกันทำตามลักษณะความรู้ความสามารถ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระหว่างพวกและเผ่าเดียวกัน โดยมีจารีตประเพณีและวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของกลุ่มชนเหล่านั้น เมื่อกลุ่มสังคม ขยายตัวเติบโตขึ้น มีความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์ก็เริ่มสร้างและวางระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้น โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และความเชื่อถือ ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อย ขึ้นในองค์กรและเกิดความสงบสุขขึ้นในสังคมนั้น อาจสรุปความสำคัญของการบริหารได้ดังนี้ คือ

๑. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่มากับการดำรงชีพของมนุษย์ และ เป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก

๒. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่าง ๆ ต้อง ขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางขึ้น

๓. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ ความเจริญก้าวหน้า

๕. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้ม ทั้งในด้านความเจริญ และ ความเสื่อมของสังคมในอนาคต

^{๒๐} พระมหาชิต ชิตปัญญา (ทิพวรรณ), “การบริหารงานของวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาวัด ยานนาวา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕.

๖. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก

๗. การบริหารมีลักษณะต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการนี้เองที่เป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร

๘. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือในองค์การย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีพอย่างฉลาด

๙. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ ดังที่กล่าวกันว่า “การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน ฉะนั้น การศึกษาวิชาการบริหารจึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมือง”^{๒๑} เพื่อให้งานหรือองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้^{๒๒}

สรุปได้ว่า การบริหารที่ดีจะช่วยเหลือส่งเสริมนำพาองค์กรให้ดำเนินไปในแนวทางที่ต้องการและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยการนำทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ การบริหารที่ดีจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วย หลัก ๖ ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและผลการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่สำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๒ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
สำนักนายกรัฐมนตรี, (๒๕๔๒, หน้า ๕)	๑. การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๔๙, หน้า ๓-๕)	๑. หน้าที่ของผู้บริหาร
พระมหาชิต ชิตญาโณ (ทิพวรรณ), (๒๕๕๕, หน้า ๑๕)	๑. พฤติกรรมที่ต้องมีการจัดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการให้มีความเหมาะสม

^{๒๑} สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, ๒๕๓๙), หน้า ๔-๕.

^{๒๒} ชัยภัทร เกษมณี, “กลยุทธ์การบริหารองค์กรไม่แสวงหากำไรเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๒๐

ตารางที่ ๒.๒ (ต่อ)

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
สมพงษ์ เกษมสิน, (๒๕๓๙, หน้า ๔-๕) ชัยภัทร เกษมณีนี, (๒๕๔๙, หน้า ๒๐)	๑. ความสำคัญของการบริหาร ๒. การวางแผน การจัดการ การสั่งการ และการควบคุมทรัพยากร

๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ประเทศไทยมีการตกลงโดยคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๒ ให้ใช้คำว่า ระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามมติ คณะรัฐมนตรีเดิมเคยใช้ คำว่า ธรรมรัฐ ประชาธิปไตย หรือธรรมรัฐแห่งชาติ การนำเอาคำนี้มาใช้ในระยะแรก ถูกใช้อยู่ในงานด้านการพัฒนาทางสังคม และด้านการเงินของสถาบันการเงินนานาชาติ ประเทศไทย นำมาใช้อย่างจริงจังเมื่อ IMF และธนาคารโลกได้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงิน อีกทั้งยังระบุถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในไทยว่า มาจากการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใสการตรวจสอบในด้าน ๑๐ ต่าง ๆ จากฝ่ายบริหาร และความบกพร่องทางธรรมาภิบาล เป็นต้น เงื่อนไขภายใต้ความช่วยเหลือทางการเงินดังกล่าว ประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือจำต้องเร่งการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ในการบริหารกิจการบ้านเมืองให้มีประสิทธิภาพเผยแพร่และนำ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาปรับใช้ในหน่วยงานราชการทั้งหน่วยงานขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สร้างธรรมาภิบาลให้เป็นรากฐานในการบริหาร พัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขแก่ หนุมประชาชนในชาติและการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนสืบไป^{๒๓}

๑) ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาลนั้น ผู้ศึกษาได้ ทำการศึกษาจากเอกสารของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล และนำเนื้อหาสาระจากการรวบรวมได้ มาสังเคราะห์ประมวลผล พอสรุปได้ดังนี้

ธรรมาภิบาลเกิดจากการแยกคำออกเป็น ๒ คำ คือ คำว่า “ธรรม” ซึ่ง แปลว่า ความดี หรือกฎเกณฑ์ ส่วนคำว่า “อภิบาล” แปลว่า บำรุงรักษา ปกครอง เมื่อรวมกันก็กลายเป็น “ธรรมาภิบาล” ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับคำว่า Good Governance^{๒๔} ธรรมาภิบาล จึงหมายถึง การปกครองที่ดี^{๒๕} องค์กรต่างๆ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อประกันว่าในองค์กรจะไม่มีกรณีการฉ้อราษฎร์

^{๒๓} นรากร พลหาร, “การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

^{๒๔} เกษมศรี จาตุรพันธ์, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔), หน้า ๒๕.

^{๒๕} จรัส สุวรรณมาลา, จุดบอดบนทางธรรมาภิบาล, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๕.

บังหลวง ไม่ด้วยประสิทธิภาพ^{๒๖} ธรรมาภิบาลจึงเป็นธรรมที่นำไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน^{๒๗} โดยประเด็นที่แตกต่างตามหลัก ธรรมาภิบาลสากลคือ ธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารงานของรัฐ ที่เป็นการก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม สร้างเสริมประชาธิปไตย มีความโปร่งใส และเพิ่มประสิทธิภาพ^{๒๘}

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการปกครองที่ดีที่นำไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความรุ่งเรืองและความผาสุกให้แก่ประชาชน

๒) แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดหนึ่งในกระแสวิเคราะห์การเมืองระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีผู้แสดงทัศนะแนวคิดนี้หลายกลุ่มหลายฝ่าย นำไปสู่การเสนอมุมมอง หรือการนำมาปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลได้ดังนี้

พุทธศาสนากับหลักธรรมาภิบาล ต้องมีองค์ประกอบ ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ธรรมาภิบาลด้านธุรกิจ คือ Economic good governance, ประเทศไทยเศรษฐกิจตกต่ำในปี ๒๕๔๐ เพราะมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ เรียกว่า ธรรมาภิบาลด้านเศรษฐกิจบกพร่อง (๒) ธรรมาภิบาล ด้านการเมือง คือ Political good governance, การเมืองลุ่ม ๆ ดอน ๆ ปัญหารัฐธรรมนูญใช้ไม่ต่อเนื่อง เรียกว่า ธรรมาภิบาลการเมืองบกพร่อง (๓) ธรรมาภิบาลด้านราชการ คือ Bureaucracy good governance, พัฒนาประเทศที่ไร้อำนาจการทุจริตคอร์รัปชัน เราไม่ต้องพูดมากู้กันดีด้านราชการ เรียกว่า ธรรมาภิบาลด้านราชบกพร่องทั้ง ๓ ด้านนี้ หมายถึง Processes ของการตัดสินใจที่ดีเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ หรืออำนาจสั่งการที่ดีจะเป็น Good governance คือต้องมีธรรมะประกอบ^{๒๙} ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเน้นการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้มี การสนับสนุนซึ่งกันและกัน^{๓๐}

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุหลักการของค่านิยมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ดังนี้ “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจ

^{๒๖} เกษม วัฒนชัย, ธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๔๖)

^{๒๗} พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๒๙.

^{๒๘} Thomas G. Weiss, GOVERNANCE, GOOD GOVERNANCE AND GLOBAL : CONCEPTUAL AND ACTUAL CHALLENGES, (London : Third World Quarterly, 2000), PP. 795-814.

^{๒๙} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “พระพุทธศาสนากับธรรมาภิบาล”, พุทธจักร, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๘, (สิงหาคม ๒๕๕๐) : ๖

^{๓๐} พระประเมศวร์ ปญฺญาวชิโร (แจ่มแจ้ง), “ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๕.

สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน^{๓๑} อย่างไรก็ตาม กระบวนการตัดสินใจ และการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะ และสิทธิมนุษยชน โดยหลักการบริหารจัดการที่ดี ต้องปราศจากการบิดเบือนใช้ประโยชน์ในทางที่ผิด และคอร์รัปชัน และเป็นไปตามกฎแห่งกฎหมาย^{๓๒} “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) ถึงแม้จะมีหลากหลายคำนิยาม แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือนำมาปรับได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การ ซึ่งมีความหลากหลายบริบทและวัตถุประสงค์^{๓๓}

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่ดีเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางอีกทั้งมีความหมายที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบการบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนร่วมให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วยังสร้างความเชื่อถือทั้งในประเทศและต่างประเทศยังสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของราชการ เช่น สำนักงาน ก.พ. กระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องติดตามเพื่อประเมินผลความสำเร็จของธรรมาภิบาลต่อไปในอนาคต แม้แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรัฐบาลกับธรรมาภิบาลในประเด็นสำคัญ เช่น ความโปร่งใส มีการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทำนองเดียวกับรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้กำลังจะถูกประเมินถึงข้อดีและข้อเสีย เพื่อมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไปจึงเป็นเรื่องที่ต้องติดตามว่าหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจะถูกเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดในอนาคต^{๓๔}

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลได้ว่า ธรรมาภิบาลเกิดจากข้อบกพร่องขององค์ประกอบ ๓ ด้าน คือ ด้านธุรกิจ ด้านการเมือง และด้านราชการ ซึ่งจากปัญหาขององค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน จึงก่อให้เกิดหลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ขึ้น สำหรับการสร้างธรรมาภิบาลในภาค

^{๓๑} สุดจิต นิमितกุล, กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี, การปกครองที่ดี (Good Governance), (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๒๔.

^{๓๒} อดา จันทรสม, ธรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจ, (กรุงเทพมหานคร : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๒.

^{๓๓} ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, **ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

^{๓๔} ดวงดาว จิตใส, “การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ ๕”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), ๒๕๕๔.

ราชการไทย คือการกำหนดให้ส่วนราชการต่างๆ ต้องปรับปรุงวิธีการบริหารราชการ และให้บริการสาธารณะ เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ส่วนราชการพัฒนาระบบรูปแบบกระบวนการบริหารงานและการให้บริการสาธารณะให้มีมาตรฐานเท่าเทียมสากล อีกแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล คือ หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้

ผู้ศึกษาได้รวบรวมประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของหลักธรรมาภิบาล โดยได้ประมวลผลสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๓ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๕๐ : ๖)	๑. องค์ประกอบของธรรมาภิบาล
พระพรเมศวร์ ปญฺญาวชิโร (แจ่มแจ้ง), (๒๕๕๔, หน้า ๕๕)	๑. การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ
สุดจิต นิมิตรกุล, (๒๕๕๓, หน้า ๒๔)	๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒
ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, (๒๕๕๑, หน้า ๔๑)	๑. วัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การ
ดุจดาว จิตใส, (๒๕๕๔)	๑. การนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ

๒.๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปตำรวจสี่ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘) ขึ้น โดยยึดแนวทางการจัดทำแผนตามคู่มือการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รวมทั้งได้นำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ มาเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิรูปตำรวจ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ^{๓๕}

วิสัยทัศน์ เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน

พันธกิจ

๑. ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

^{๓๕} กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, แผนปฏิรูปตำรวจ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๕).

๒. บังคับใช้กฎหมาย อำนวยความยุติธรรม ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล

๓. รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน และชุมชน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรให้เป็นที่ยึดมั่นและศรัทธา

๔. ร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนและองค์การทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาของสังคม โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๕. พัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์การ

๖. ปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามนโยบายรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์	๑.๑ การกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์
กลยุทธ์	๑.๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญ ดังนี้ ๑) ปกป้อง เติตพูน พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๓) แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ๕) ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว ๖) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง ๗) ปฏิบัติการด้านต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง ๘) เตรียมความพร้อมขององค์การเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๙) รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
เป้าประสงค์	๑.๒ ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน
กลยุทธ์	๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน ชุมชน และที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ
เป้าประสงค์	๑.๓ มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ
กลยุทธ์	๑.๓.๑ ปรับปรุง พัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ ๑.๓.๒ ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับรู้
เป้าประสงค์	๑.๔ มีเทคโนโลยี อุปกรณ์ และเครื่องมือพิเศษ รวมทั้งระบบสารสนเทศอัจฉริยะชน
กลยุทธ์	๑.๔.๑ นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

- ๑.๔.๒ พัฒนาคุณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วน ทันสมัย มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
- ๑.๔.๓ กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ ที่ทันสมัย ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน
- ๑.๔.๔ พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้พิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่	๒ : การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใส มีมาตรฐาน
เป้าประสงค์	๒.๑ สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ
กลยุทธ์	๒.๑.๑ พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ ๒.๑.๒ นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง ๒.๑.๓ มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน ๒.๑.๔ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ โดยยึดถือศักดิ์ศรี จริยธรรมและหลักภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ๒.๑.๕ เสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมข้าราชการตำรวจในทุกระดับ
เป้าประสงค์	๒.๒ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ
กลยุทธ์	- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ - ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน ๒.๒.๑ ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรมโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ๒.๒.๒ เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ ๒.๒.๓ ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยยึดประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง ๒.๒.๔ นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ ๒.๒.๕ ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม
เป้าประสงค์	๒.๓ มีกระบวนการงานที่โปร่งใสมีมาตรฐาน
กลยุทธ์	- มีกระบวนการงานที่มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ - มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ๒.๓.๑ กำหนดกรอบมาตรฐาน และปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน ๒.๓.๒ ปรับปรุง พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน ๒.๓.๓ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่าง ๆ

	๒.๓.๔	พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐาน คู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด
	๒.๓.๕	เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของตำรวจ
	๒.๓.๖	พัฒนางานตรวจสอบภายใน ให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ
เป้าประสงค์	๒.๔	บุคลากรและหน่วยงานมีคุณลักษณะ ยุทธูปการณ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
กลยุทธ์	๒.๔.๑	กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ ยุทธูปการณ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีความเหมาะสม ตามมาตรฐานที่กำหนด
	๒.๔.๒	จัดหา ปรับเปลี่ยน และแจกจ่ายครุภัณฑ์ฯ ตามข้อ ๑ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ
	๒.๔.๓	พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงต่อการใช้ประโยชน์ มีความสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูล และสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ		
เป้าประสงค์	๓.๑	การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง
กลยุทธ์	๓.๑.๑	ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
เป้าประสงค์	๓.๒	การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ
กลยุทธ์	๓.๒.๑	ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูเกียรติและ/ หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ
	๓.๒.๒	สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนตามความเหมาะสม
	๓.๒.๓	ปรับปรุง พัฒนารูปแบบ วิธีการปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนให้มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่
เป้าประสงค์	๓.๓	กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน
กลยุทธ์	๓.๓.๑	บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

	๓.๓.๒	ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน
เป้าประสงค์	๓.๔	หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่าย
กลยุทธ์	๓.๔.๑	ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงานของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด Community Policing
	๓.๔.๒	จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ทะเบียนอาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการ และให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ
	๓.๔.๓	ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์	๔.๑	การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
กลยุทธ์	๔.๑.๑	การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์
	๔.๑.๒	พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณ ขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ
	๔.๑.๓	พัฒนาองค์การ และโครงสร้างองค์การให้มีความสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง
เป้าประสงค์	๔.๒	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน
กลยุทธ์	๔.๒.๑	สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้จูงใจต่อการปฏิบัติงาน
	๔.๒.๒	สร้างวัฒนธรรมขององค์การให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน
	๔.๒.๓	วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการ ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
	๔.๒.๔	พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึดหลักสมรรถนะ ความรู้ความสามารถ ความโปร่งใสและเป็นธรรม
	๔.๒.๕	ปรับปรุงเงินเดือน และค่าตอบแทน ให้เหมาะสมกับวิชาชีพ สายงานและความเสี่ยงภัย เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี
	๔.๒.๖	จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์การ
	๔.๒.๗	พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถสูง เพื่อให้คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง
	๔.๒.๘	ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
	๔.๒.๙	ส่งเสริม แนะนำ ฝึกอบรม ให้ความรู้ทักษะ ทางด้านวิชาชีพ และการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

๔.๒.๑๐ สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงาน โดยคำนึงถึง
ความคุ้มค่า และต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์	๔.๓ กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
กลยุทธ์	๔.๓.๑ พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ ด้านงบประมาณด้านทรัพยากร มนุษย์ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและด้านการตรวจราชการ ๔.๓.๒ กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการ บ้านพัก ยุทโธปกรณ์อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ๔.๓.๓ สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณ ทรัพย์สินและสิ่งของหลวง
เป้าประสงค์	๔.๔ ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่ และนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ
กลยุทธ์	๔.๔.๑ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุน ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๔.๔.๒ พัฒนารูปแบบ วิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความครอบคลุม และต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ๔.๔.๓ ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงาน อื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

จากการศึกษานโยบายการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจาก
แผนปฏิรูปราชการ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘) เป็นแผนปฏิรูปราชการสำคัญในการกำหนดทิศทาง
การพัฒนาองค์การตำรวจ ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ประสงค์ อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถ
จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาของประชาชน
อย่างถูกต้องและรวดเร็ว รวมทั้ง เป็นเครื่องมือให้กับหน่วยราชการภายนอกและภาคประชาสังคม ได้รับ
ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอีกทาง
หนึ่งด้วย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการ
บริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตามรายละเอียดดังตารางที่ ๒.๔ นี้

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงาน
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, (๒๕๕๕)	๑. วิสัยทัศน์ ๒. พันธกิจ ๓. ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน

สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เริ่มก่อตั้งเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑ ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และในปัจจุบันสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ได้ก่อตั้งสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน สาขานิคมอุตสาหกรรมขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการจากตำรวจ โดยเปิดให้บริการประชาชนเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ตั้งอยู่ถนนสายสันป่าฝ้าย - บ้านธิ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รับผิดชอบพื้นที่ ๓ ตำบล คือ ตำบลศรีบัวบาน ตำบลบ้านกลาง และตำบลมะเขือแจ้

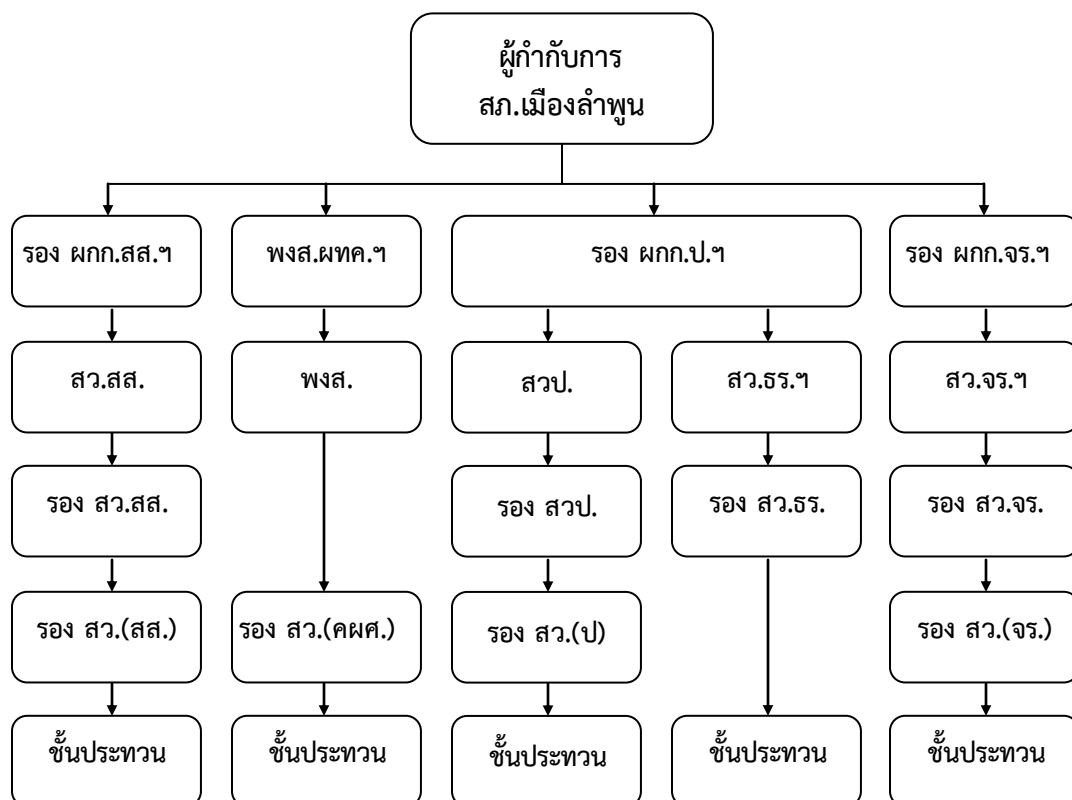
สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๓๖๓.๘ ตารางกิโลเมตร ๑๑ ตำบล ๑๒๕ หมู่บ้าน ๑ เทศบาลเมือง ๑๐ เทศบาลตำบล มีจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งสิ้น (ตามทะเบียนราษฎร์) ๘๗,๓๘๓ คน แยกเป็นชาย ๔๐,๒๕๐ คน หญิง ๔๗,๑๓๓ คน (ไม่รวมประชากรแฝงอีก จำนวนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน) ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็น ๕ แผนกงาน ดังนี้

๑. งานป้องกันปราบปราม
๒. งานสืบสวน
๓. งานสอบสวน
๔. งานจราจร
๕. งานธุรการ

แผนผังการบังคับบัญชา

แผนภาพที่ ๒.๒ แผนผังการบังคับบัญชา

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘)

การดำเนินการในการสร้างมาตรฐานของสถานีตำรวจและข้าราชการตำรวจ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ประชาชน สภ.เมืองลำพูน จึงได้นำกรอบโครงการสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) และนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาผสมผสานให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติตามโครงการสถานีตำรวจเพื่อประชาชน (โรงพักเพื่อประชาชน) ระยะที่ ๓ ตามนโยบายผู้บัญชาการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แนวให้บริการประชาชนพร้อมบริการด้วยความเต็มใจและใส่ใจ (Service Mind) และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (Result Base Management) ด้วยการวัดผลผลิตและผลสำเร็จของงาน (Output) วัดผลลัพธ์หรือความพึงพอใจของประชาชน (Outcome) โดยการส่งเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อประชาชนทำให้แก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที มุ่งสู่ “เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน” อย่างแท้จริง

ดังนั้น แนวทางการปฏิบัติตามโครงการสถานีตำรวจเพื่อประชาชน (โรงพักเพื่อประชาชน) ระยะที่ ๓ ของ สภ.เมืองลำพูน มุ่งเน้นการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการนำหลักการ

บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) หลักประสิทธิภาพ (Effective) มาบริการประชาชน ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรม ๖ ด้าน เพื่อให้เห็นแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. ด้านการบริหารและบริการทั่วไป
๒. ด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา
๓. ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๔. ด้านการควบคุมและจัดการจราจร
๕. การพัฒนาด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร
๖. ด้านการมีส่วนร่วมจรรยาบรรณของหน่วยงานและเครือข่ายภาคประชาชน

ด้านที่ ๑ : ด้านการบริหารและบริการทั่วไป

ในการติดต่อราชการ สภ.เมืองลำพูน จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประชาสัมพันธ์คอยแนะนำช่วยเหลือผู้มาติดต่อ จะดำเนินการด้วยตนเองเสมือนเป็นญาติ ตามผังพื้นที่ในอาคาร และป้ายแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการบริการประชาชน ที่ติดไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน จุดเด่นอีกประการหนึ่งที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาติดต่อราชการกับ สภ.เมืองลำพูน ก็คือ การบริการดูญาติ เอาใจใส่ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนเสมือนญาติตนเอง ความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ของสถานที่ทั้งภายนอกและภายในอาคารมีหนังสือพิมพ์ น้ำดื่ม ทีวี แผ่นพับ คู่มือประชาชน ไว้บริการแก่ผู้มาติดต่อราชการ มีแผนผังแสดงห้องทำงานแต่ละฝ่าย เพื่อสะดวกในการติดต่อราชการ

ด้านที่ ๒ : ด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา

สภ.เมืองลำพูนได้อำนวยความสะดวกโดยยึดหลักนิติธรรม ได้เน้นให้พนักงานสอบสวนทุกคน จะต้องยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพมีความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและให้การบริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยจะต้องรู้จักนำเอาวิทยาการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการรวบรวมพยานหลักฐานในการสอบสวนคดีสำคัญ

ในการพัฒนาความรู้ให้แก่พนักงานสอบสวน ได้มอบหมายให้ หัวหน้างานสอบสวนรับผิดชอบในการประชุม อบรม บรรยายให้ความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน และกำชับการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ยึดมั่นในอุดมคติและอุดมการณ์ของตำรวจที่ดี และดำเนินการอย่างจริงจัง และเด็ดขาดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในปกครองที่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มีขอบ กลั่นแกล้งจับกุม หรือกระทำผิดเสียเอง ทั้งทางอาญาและทางวินัย เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ข้าราชการตำรวจอื่น

ด้านที่ ๓ : ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

การอบรมชี้แจง ตามนโยบาย ผบ.ตร. และเพื่อสร้างเสริมทักษะเจ้าหน้าที่สายตรวจ และตรวจสอบความพร้อมของสายตรวจเกี่ยวกับการแต่งกาย อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะ ก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ทุกพลัด อบรมให้ความรู้และพัฒนาปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการทำงาน ข้าราชการตำรวจทุกคนต้องมี “กิริยาวาจาสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมใจช่วยเหลือ ไม่อยู่เหนือกฎหมาย ขยายบริการ ทำงานว่องไวใส่ใจประชาชน” นอกจากนี้ยังมีการวางแผนการป้องกันอาชญากรรมจากข้อมูลสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน

ด้านที่ ๔ : ด้านการควบคุมและจัดการการจราจร

จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรอำนวยความสะดวกด้านการจราจรบริเวณหน้าสถานศึกษา ทางร่วมทางแยก ชุมชน สถานประกอบการ จำนวน ๒๘ จุด ในช่วงเวลาเร่งด่วน เช้า – เย็น และจัดสายตรวจจราจรแบ่งเขตความรับผิดชอบเป็น ๒ โซน เพื่อความสะดวกในการควบคุม กำกับดูแลอย่างทั่วถึง มีสารวัตรจราจรรับผิดชอบโซนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และ รองสารวัตรจราจรรับผิดชอบโซนเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือและมี ผบ.หมู่ จราจร อาวุโสทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย ควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติของสายตรวจจราจรในการอำนวยความสะดวกการจราจร การบังคับใช้กฎหมาย และการเผชิญเหตุ

ด้านที่ ๕ : ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

- จัดทำป้ายแต่ละแผนก และจัดทำบัตรแสดงตนของตำรวจขณะปฏิบัติหน้าที่
- จัดทำแฟ้มงานให้เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้และข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยการบริการประชาชน มุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานตามหลักการ “ทำงานอย่างไวใส่ใจประชาชน” กับผู้มาติดต่อราชการ และปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาคและเสมอเหมือนญาติทุกคน

ด้านที่ ๖ : ด้านการมีส่วนร่วมจเรตำรวจของหน่วยงานและเครือข่ายภาคประชาชน (กต.ตร.)

๑. มีการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ทำหน้าที่เครือข่ายภาคประชาชน หรือ กต.ตร.ของหน่วยงาน
๒. หน่วยงานมีการประสานการปฏิบัติ จัดกิจกรรม หรืออบรมให้ความรู้เครือข่ายภาคประชาชนหรือ กต.ตร.ของหน่วยงาน
๓. เครือข่ายภาคประชาชน หรือ กต.ตร.ของหน่วยงาน มีการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านอาชญากรรมแก่หน่วยงาน
๔. มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับเครือข่ายภาคประชาชน หรือ กต.ตร.ของหน่วยงาน ในการคิดศึกษาและค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
๕. จัดอบรมประชาชนเพื่อสร้างความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนตามโครงการรัฐราษฎร์ร่วมใจป้องกันภัยให้ชุมชน (คู่มือลำพูน)
๖. จัดอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อสร้างความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม ตามโครงการตาสัประด
๗. ดำเนินการตามโครงการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone)
๘. หน่วยงานมีการร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน หรือ กต.ตร.ของหน่วยงาน ออกตรวจเยี่ยมตามชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นประจำเพื่อนำปัญหา (ด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม, ด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชน, ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด,ด้านการจราจร) ของประชาชนมาเป็นแนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว^{๓๖}

^{๓๖} กองธุรการ, ข้อมูลพื้นฐานสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน, ลำพูน : ม.ป.พ., ๒๕๕๖) (อัดสำเนา).

จากข้อมูลพื้นฐานการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน สรุปได้ว่า สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็น ๕ แผนกงาน ตามสายการบังคับบัญชาของระบบบริหารงานส่วนราชการ มียุทธศาสตร์การดำเนินการสร้างมาตรฐานของสถานีตำรวจและข้าราชการตำรวจ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการนำหลักการบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) หลักประสิทธิภาพ (Effective) มาบริการประชาชน ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรม ๖ ด้าน คือ ด้านการบริหารและบริการทั่วไป ด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการควบคุมและจัดการจราจร การพัฒนาด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมจเรตำรวจของหน่วยงาน และเครือข่ายภาคประชาชน

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นมีผลต่อทัศนคติ ความรู้สึก และความนึกคิดของแต่ละบุคคล ดังนั้นความคิดเห็นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่นักวิจัยหลายท่านต้องทำการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเองก็ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นดังนี้

ศราวุธ เตละวานิชย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียว ต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” การค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการผลิตกระเจี๊ยบเขียว และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียวของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวในอำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาคร ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เกษตรกรเจ้าของสวนกระเจี๊ยบเขียวในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีชื่อในทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกจำนวน ๑๐ คน การเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายลักษณะทั่วไป และการนำเสนอข้อมูลเป็นตารางความถี่ร้อยละ แล้วจึงนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรอบความคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำรายงานการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า การทราบแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระเจี๊ยบเขียว และความรู้ทางด้านเกษตร ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับระบบการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมของกระเจี๊ยบเขียว จากบริษัท ชัชวาล ออร์คิด โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการคุณภาพมากที่สุด ในเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดในเกี่ยวกับการนำระบบการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมมาใช้ปฏิบัตินั้น วิธีที่จะให้ได้ผลโดยการรักษาความสะอาดของแปลงปลูก ต้องเก็บรักษาออกต่างหาก และควบคุมความสะอาด และแยกสารเคมีโดยจัดทำป้ายชื่อบ่งบอก เมื่อมีการฉีดพ่นยาฆ่าแมลง หรือกำจัดศัตรูพืชต้องแต่งกายให้มิดชิด นอกจากนั้น ภายในแปลงต้องมีการถ่ายน้ำ และไม่มีขยะ ส่วนปัจจัยที่เกิดจากการนำระบบการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมมาใช้จะมีผลต่อการส่งออกกระเจี๊ยบเขียวของไทย คือ การรักษา

ความสะอาด ความปลอดภัยจากสารพิษ หรือสารตกค้างในกระเจี๊ยบเขียว เนื่องจากประเทศที่รับซื้อ และนำเข้าต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำเข้าประเทศ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความพร้อมต่อการนำระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียวเกษตรกรผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีการควบคุมดูแลการปลูกกระเจี๊ยบเขียวด้วยตนเอง การเลือกแหล่งปลูกกระเจี๊ยบเขียว จะเลือกพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำและไม่เป็นที่ลุ่มหรือน้ำท่วมขัง แต่ต้องอยู่ห่างจากโรงพยาบาลและโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากมีการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำทำให้น้ำเสีย ด้านลักษณะพื้นที่ปลูก บริเวณพื้นที่ราบควมรกร่อง เพื่อให้ให้น้ำถ่ายเทได้ตลอด ดินดีร่วนซุย ไม่มีหญ้าขึ้น ขนาดของร่องกระเจี๊ยบเขียว ควรกว้าง ๔ เมตร และกว้าง ๓ เมตร หรือกว้าง ๔ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สำหรับหลักในการเลือกต้นพันธุ์กระเจี๊ยบเขียว คือ กระเจี๊ยบเขียวควร มีลำต้นใหญ่แข็งแรง แตกแขนงได้ดี ลักษณะฝักต้องมีเหลี่ยมที่สวยงาม ๕ เหลี่ยม ใหญ่ ฝักมีความหนาเป็นที่ต้องการของตลาด และไม่ขี้ง่าย สี หรือน้ำหนัก ควรมี สีเขียว และมีน้ำหนัก ตามที่บริษัท^{๓๗}

ไตรรงค์ พุทธจรรยาวงศ์ วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของตัวแทนจำหน่ายรายย่อย ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการของบริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบวันทูคอล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนจำหน่ายรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการของบริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบวันทูคอล การศึกษครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามกลุ่มลูกค้าที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๘๐ ราย ที่จำหน่ายสินค้าของทางบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด(มหาชน) และข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของกิจการ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเติมเงินระหว่าง ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท ประกอบกิจการมาระยะเวลา ๒-๔ ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจให้บริการและให้บริการการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่อยู่ในปัจจุบัน โดยมีพฤติกรรมการสั่งซื้อเฉลี่ยวันละ ๑ ครั้ง ซึ่งมีเหตุผลในการให้บริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนใหญ่คือ สะดวกในการสั่งซื้อ สะดวกในการจำหน่าย ปลอดภัยจากการถูกโจรกรรมและช่วยลดเวลาในการกดเติมเงินให้แก่ลูกค้า โดยส่วนใหญ่ได้ทำการสั่งซื้อจากตัวแทนจำหน่าย บจ.เชียงใหม่รายวัน และ บจ.เวียงพิงค์เน็ตเวอร์ค ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของตัวแทนจำหน่ายรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อ ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ ของบริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบวันทูคอล โดยรวมให้คะแนนความคิดเห็นกับทุกปัจจัยในระดับเห็นด้วยมาก เรียงตามลำดับคะแนนดังนี้ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านลักษณะการนำเสนอทางกายภาพตามลำดับในส่วนของปัญหาพบว่าตัวแทนจำหน่ายรายย่อยส่วนใหญ่พบ

^{๓๗} ศราวุธ เตะละวานิชย์, “ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียว เพื่อการส่งออก ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”, การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๑.

ปัญหาในการให้บริการส่วนใหญ่คือ ไม่สามารถติดต่อศูนย์ Hot Line ได้ในกรณีต้องการความช่วยเหลือ ระบบขัดข้องในขณะที่ให้บริการลูกค้า มีความล่าช้าในการแก้ไขปัญหา ไม่สามารถดึงเงินคืนจากการเติมเงิน ผิดเลขหมาย^{๓๘}

อศรี ปัญญาใหญ่ ได้วิจัยเรื่อง “การสำรวจวิเคราะห์ความคิดเห็นการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่”

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายอาจารย์/เจ้าหน้าที่ พบว่ามีความคิดเห็นแยกออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ๑) ประเด็นความเห็นแย้งกัน เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติและมุมมองที่แตกต่างกัน ๒) ประเด็นความเห็นสอดคล้องกัน และ ๓) ประเด็นความเห็นเฉพาะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ ๓ ปัญหาหลัก คือ ปัญหาการสรรหาและการคัดเลือก ปัญหาการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ปัญหาการประเมินผลการทำงาน^{๓๙}

พลัฏฐ์ แพงทอง ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริการของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพร้อมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริการของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการสุ่มอย่างง่าย จากกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสายสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษา ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มีความประทับใจและมีทัศนคติในทางที่ดีต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในรอบปีการศึกษา ๒๕๕๑ ที่ผ่านมาเกือบทุกด้าน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สำหรับการลงทะเบียนศึกษานักศึกษามีความเข้าใจระเบียบแบบฟอร์มการลงทะเบียนการศึกษาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและสามารถผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิตการลงทะเบียนการศึกษา ในการให้บริการสารสนเทศและเทคโนโลยีการศึกษา นักศึกษาได้รับผลการเรียนที่ถูกต้องจากการประมวลผลการศึกษา รวมถึงการเชื่อมต่อ กับเว็บไซต์อื่น ๆ ส่วนการให้บริการสถานที่และอาคารในการศึกษา นักศึกษาพึงพอใจที่มีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างอาคารเรียนรวม สำหรับการให้บริการเอกสารทางการศึกษาและการสำเร็จการศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายตรวจสอบและรับรองผลการศึกษา สามารถให้ข้อมูลในเรื่องการขอสำเร็จการศึกษาและข้อมูลในเอกสารสำคัญทางการศึกษามีความถูกต้องและชัดเจน^{๔๐}

^{๓๘} ไตรรงค์ พุทธจรรยาวงศ์, “ความคิดเห็นของตัวแทนจำหน่ายรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการของบริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบวันทูคอล”, **การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๑.

^{๓๙} อศรี ปัญญาใหญ่, “การสำรวจวิเคราะห์ความคิดเห็นการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๕.

^{๔๐} พลัฏฐ์ แพงทอง, “ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริการของสำนักทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, **การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๔.

ศัลยากรณ ไวโอรี ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินการใช้ยาจากสมุนไพรและความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์ต่อการใช้ ในโรงพยาบาลลอง จังหวัดแพร่” เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อประเมินการใช้ยาจากสมุนไพร และความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์ต่อการใช้ยาจากสมุนไพร ในโรงพยาบาลลอง จังหวัดแพร่ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้ป่วยที่ได้รับยาจากสมุนไพรในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จำนวน ๒๘๗ คน ซึ่งได้รับยาจากสมุนไพร จำนวน ๓๐๐ ครั้ง และบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาจากสมุนไพร ที่อยู่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลลอง ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จำนวน ๔๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบบันทึกการประเมินการใช้ยาจากสมุนไพร แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ แบบประเมินความสัมพันธ์ระหว่างยาและอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา โดยวิธี Naranjo’s algorithm และแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์ต่อการใช้ยาจากสมุนไพร

ผลการศึกษา พบว่า การสั่งใช้ยาจากสมุนไพรในโรงพยาบาลลอง มีความเหมาะสมตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกครั้ง ในประเด็น ขนาดและวิธีใช้ ข้อห้ามใช้ และข้อควรระวัง ส่วนประเด็นข้อบ่งใช้ ร้อยละ ๙๘ และระยะเวลา ร้อยละ ๙๕.๗ มีความเหมาะสมดี นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ป่วยเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาจากสมุนไพรเพียง ร้อยละ ๑.๙๖ ซึ่งเป็นอาการที่ไม่รุนแรง และเคยพบการรายงานมาก่อน ผลการรักษาด้วยยาจากสมุนไพรส่วนใหญ่ได้ผลตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ ๗๕.๒๕) และเป็นการใช้ร่วมกับยาแผนปัจจุบัน (ร้อยละ ๙๕.๓๙) โดยร้อยละ ๕๑.๙๘ อาการบรรเทา และร้อยละ ๒๒.๗๗ หายจากอาการ บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาจากสมุนไพร ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการส่งเสริมการใช้ยาจากสมุนไพร และไม่เห็นว่า การรักษาด้วยยาจากสมุนไพรมีค่าใช้จ่ายโดยรวมสูงกว่าการใช้ยาแผนปัจจุบัน แต่ส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจว่ายาจากสมุนไพรมีประสิทธิภาพในการรักษาดีกว่ายาแผนปัจจุบันการสั่งใช้ยาจากสมุนไพรโดยแพทย์โรงพยาบาลลอง ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์และได้ผลตามแผนการรักษา โดยความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์มีแนวโน้มความคิดเห็นเชิงบวกต่อการส่งเสริมการใช้ยาจากสมุนไพร ดังนั้น ควรจัดให้มีการดำเนินงานส่งเสริมการใช้ยาจากสมุนไพรอย่างจริงจัง ทั้งในบุคลากรทางการแพทย์ ผู้ป่วย และประชาชนทั่วไป และหาแนวทางเพื่อให้เกิดการยอมรับการใช้ยาจากสมุนไพรในผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การส่งเสริมการใช้ยาจากสมุนไพรประสบผลสำเร็จ และนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านยาของประเทศไทยในอนาคตต่อไป^{๔๑}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นมีประโยชน์อย่างยิ่งต่องานการศึกษาค้นคว้า เพราะผลจากความคิดเห็นหลายกรณีที่สามารถนำไปต่อยอดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

^{๔๑} ศัลยากรณ ไวโอรี, “การประเมินการใช้ยาจากสมุนไพรและความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์ต่อการใช้ ในโรงพยาบาลลอง จังหวัดแพร่”, การค้นคว้าอิสระ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๒.

๒.๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

สุภัทรา วุฒิเอ้ย ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษากลยุทธ์ทางการจัดการการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ และ ๒) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้างานโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๔๐ คน

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

๑) โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีกลยุทธ์ทางการจัดการการศึกษา โดยมีการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายเป็นนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนที่เน้นผลที่เกิดกับผู้เรียน มีการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณภาพการสอนของครู/อาจารย์ผู้สอน ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการดำเนินการจัดครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณ จัดทำระบบข้อมูล/เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน มีการประเมินความสำเร็จของคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการทำงานจริงก่อนที่จะจบการศึกษาออกไป

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ขาดการติดตามประเมินผลหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละปี การศึกษาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ขาดการประสานความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร ครูและบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และการสรรหาบุคลากรไม่ตรงกับสายงานกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่^{๔๒}

สุวรรณ ศรีบุรพาภิรมย์ ศึกษาเรื่อง “การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน” พบว่า สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนยังไม่เข้าใจและไม่สามารถอธิบายความหมายของปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนได้ตรงกัน ครูยังไม่เข้าใจชัดเจนในเรื่องของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การสรรหาบุคลากรได้ไม่ตรงกับสายงานที่ต้องการเพราะขาดแคลนในบางสาขาวิชา หนังสือในห้องสมุดของโรงเรียนไม่ได้รับการคัดเลือกและจัดหาให้ตรงกับความต้องการของอาจารย์ผู้สอน^{๔๓}

ดารณี ชัยวัฒนาโรจน์ ได้ค้นคว้าเรื่อง “การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการบริหาร

^{๔๒} สุภัทรา วุฒิเอ้ย, “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๒.

^{๔๓} สุวรรณ ศรีบุรพาภิรมย์, “การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๕๓.

ความเสี่ยง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน ๓๕ ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งเพศชายร้อยละ ๗๑.๔ และเพศหญิงร้อยละ ๒๘.๖ อายุระหว่าง ๓๐ – ๓๙ ปีร้อยละ ๖๕.๗ การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ ๕๔.๓ มีสถานภาพโสดร้อยละ ๖๘.๖ ดำรงตำแหน่งงานผู้จัดการร้อยละ ๗๗.๒ กิจการส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัดร้อยละ ๖๕.๗ มีสาขาจำนวน ๑ – ๕ สาขาร้อยละ ๕๗.๑ พนักงานไม่เกิน ๒๕ คนร้อยละ ๙๑.๔ ทุนจดทะเบียนเป็นเงิน ๕ – ๓๐ ล้านบาทร้อยละ ๕๔.๓ มูลค่าของสินทรัพย์รวม ๑๑ – ๒๕ ล้านบาทร้อยละ ๖๕.๗ ยอดขายรวมต่อปี ๑๖ – ๒๐ ล้านบาทร้อยละ ๕๑.๔ กำไรสุทธิหลังภาษีมี จำนวน ๖ – ๑๐ ล้านบาท ร้อยละ ๔๘.๖ ก่อตั้งมากกว่า ๑๐ ปีร้อยละ ๖๕.๗ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ COSO แต่ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของCOSO นั้นเห็นด้วยและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโอกาสและผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดจากความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยงโดยการเลือกวิธีการจัดการกับความเสี่ยงได้แก่ ยอมรับความเสี่ยง ลดความเสี่ยง ร่วมรับความเสี่ยงและ หลีกเลี่ยงความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงด้านการตลาดที่ได้ดำเนินการ คือ การหาลูกค้าใหม่/ตลาดใหม่ การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินที่ได้ดำเนินการ คือ การให้ส่วนลดเพื่อเร่งเวลาชำระเงินของลูกค้า การบริหารความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่ได้ดำเนินการ คือ การกำหนดนโยบายสินเชื่อที่ชัดเจน การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการที่ได้ดำเนินการ คือ การประเมินผล การควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่ได้ดำเนินการ คือ การปรับเปลี่ยนสวัสดิการ /โบนัสพนักงาน เพื่อให้ขวัญและกำลังใจ^{๔๔}

สุเมธี ทาวิชัย ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ในเขตภาคเหนือ” พบว่า ธนาคารพาณิชย์มีการแบ่งการบริหารความเสี่ยงเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านเครดิต โดยได้มีการระบุความเสี่ยง วัดความเสี่ยง การติดตามความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยง การกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะทำการวิเคราะห์ จากภาวะธุรกิจและสภาพเศรษฐกิจ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรจะเป็นผู้วางนโยบายและแนวทางในการบริหาร เพื่อให้ผู้จัดการสาขานำไปปฏิบัติ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่ต่างชาติถือหุ้นใหญ่ได้ให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารความเสี่ยงในด้านกลยุทธ์และด้านปฏิบัติการ ส่วนธนาคารของเอกชนได้ให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ แบบแผนในการบริหารความเสี่ยงนั้นจัดทำขึ้นเพื่อให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด ลดข้อผิดพลาดในการบริหารงานที่ทุกสถาบันการเงินต้องเผชิญกับความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา^{๔๕}

^{๔๔} ดารณี ชัยวัฒนาโรจน์, “การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง”, การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐.

^{๔๕} สุเมธี ทาวิชัย, “การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ในเขตภาคเหนือ”. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๖.

ปัญจพร ศรีชนาพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่าในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเสี่ยง ๔ ประเด็น คือ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ซึ่งประสบปัญหาด้านประเภทและคุณภาพของวัตถุดิบ ความเสี่ยงด้านการตลาด ประสบปัญหาคู่แข่งที่เพิ่มมากขึ้น ความเสี่ยงด้านการเงินที่พบคือการขาดความเข้าใจในเรื่องการเงิน และความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ คือปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งผู้บริหารได้วางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาที่เกิดขึ้น ท่ามกลางสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในปัจจุบัน^{๔๖}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร สรุปได้ว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่มีระบบการบริหารที่ดีมีการบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวผลได้ว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่มีระบบการบริหารที่ดีมีการบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการ ซึ่งรายละเอียดสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๖ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ในการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานตำรวจภูธรเมือง ลำพูน จังหวัดลำพูน ได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารที่ดี มีองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นำไปใช้ในการบริหารองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทัศนวรรณ พลະปัญญา “ธรรมาภิบาลกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบล หนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” การศึกษาครั้งนี้มี ๓ วัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลในปัจจุบันของเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ ๔) เพื่อเปรียบเทียบระหว่างสภาพการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อมกับการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ ๑ กับกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาเทศบาลฯ ผู้ใหญ่บ้าน พนักงานและลูกจ้าง

^{๔๖} ปัญจพร ศรีชนาพันธ์, “การบริหารความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๗.

เทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๔๐ คน เกี่ยวกับสภาพการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาล และใช้แบบสอบถามชุดที่ ๒ กับประชาชนผู้ใช้บริการด้านขยะที่อาศัยในตำบลหนองจ่อม จาก ๘ หมู่บ้าน จำนวน ๒๔๐ คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการจัดเรียงลำดับความมาก/น้อย (Rating Scale)

ผลการศึกษาสภาพการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาล พบว่าเทศบาลตำบลหนองจ่อม ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงหลักธรรมาภิบาลต่าง ๆ แล้วพบว่า เทศบาลตำบลหนองจ่อม มีสภาพการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ หลักความรับผิดชอบ รองลงมาตามลำดับความสำคัญ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วมและหลักความโปร่งใส ส่วนประชาชนผู้ใช้บริการด้านขยะสามารถรับรู้ถึงการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อมทุกหลักและมีความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าลำดับความมากน้อยของการรับรู้การจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลได้สอดคล้องกับลำดับความมากน้อยของความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลด้วย โดยประชาชนมีความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อมมากที่สุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมาตามลำดับความสำคัญ คือ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความโปร่งใส^{๔๗}

นพพล สุรนัครินทร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาถึงทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ๒) ศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามปัจจัยด้านบุคคล ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล ๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลกับความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล และ ๔) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอบต.สุเทพ อบต.แม่เหียะ อบต.ดอนแก้ว อบต.ชมพู อบต.หลวงเหนือและอบต.ท่ากวาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๓๔๗ คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและค่าไคสแควร์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

^{๔๗} ทศน์วรรณ พลະปัญญา, “ธรรมาภิบาลกับการจัดการขยะของเทศบาล ตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๑.

จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจใน อบต. พบว่าโดยภาพรวมประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อบต. เป้าหมาย มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันเป็นยุคแห่งการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นและ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทใกล้ชิดกับประชาชนมากองค์กรหนึ่งประกอบกับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้ง อบต. เองได้มีความพยายามในการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ อบต. แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีความต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. ในระดับมาก ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก^{๔๘}

วาทัญญู ขลิบเงิน ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในวรรณกรรมเรื่อง สี่แผ่นดิน การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในวรรณกรรมเรื่อง สี่แผ่นดิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในวรรณกรรมเรื่อง สี่แผ่นดิน โดยศึกษาจากเหตุการณ์ บทบาทและพฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรม นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้ศึกษาถึงบริบททางการเมืองในขณะนั้นเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา แล้วนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประพันธ์วรรณกรรมเรื่อง สี่แผ่นดิน ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมชีวิต ความเป็นอยู่ ของประชาชนตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ จนกระทั่งถึงรัชกาลที่ ๘ ตัวละครแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และยังสอดแทรกหลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งหลักธรรมาภิบาลได้มีในสังคมไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ และแม้เวลาจะล่วงเลยมาถึงปัจจุบันก็ยังสามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้^{๔๙}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล พบว่า องค์การที่นำหลักธรรมาภิบาล ๖ หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารงาน สามารถสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ถูกปกครองและผู้ปกครองให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขได้

คุณากร กรสิงห์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัญหาอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ รวมทั้งศึกษาหาปัจจัยทางการเมืองและปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานประชาชน และองค์กรเอกชนที่มีส่วนจัดซื้อจัดจ้างกับองค์การ

^{๔๘} นพพล สุรนครินทร์, “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๗.

^{๔๙} วาทัญญู ขลิบเงิน, “การวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในวรรณกรรมเรื่องสี่แผ่นดิน”, การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐.

บริหารส่วนตำบล ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกลางแดด อบต. ทับกฤษใต้ อบต. บ้านแดน อบต. เกรียงไกร อบต. หนองยาว และ อบต. โคกหม้อ ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑๐๗ คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัย พบว่า

๑. การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้างมาก ได้แก่ อบต. บ้านแดน อบต. กลางแดด อบต. ทับกฤษใต้ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้างน้อย ได้แก่ อบต. เกรียงไกร อบต. หนองยาว และอบต. โคกหม้อ

๒. การศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อบต.ทั้ง ๖ แห่ง มีปัญหาในหลักการสำคัญๆ คล้ายคลึงกันคือปัญหาหลักการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมต่ำ ปัญหาหลักความโปร่งใส คือ อบต.ไม่ค่อยมีการตรวจสอบความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง และมักเป็นการตรวจสอบด้านเดียว คือ ตรวจสอบจากเอกสารเป็นหลัก ปัญหาหลักนิติธรรม ได้แก่ ไม่ค่อยมีการเผยแพร่กฎระเบียบให้ประชาชนได้รับทราบ ปัญหาหลักคุณธรรม คือ ไม่ค่อยมีการอบรมเรื่องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ปัญหาหลักความรับผิดชอบ คือ อบต. ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเอาใจใส่ปัญหาชุมชนเท่าที่ควร ปัญหาหลักความคุ้มค่า คือ โครงการบางเรื่องไม่สามารถทำได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอปัญหาหลักความเสมอภาค คือ ยังคงมีการเลือกปฏิบัติ

๓. ปัจจัยทางการเมืองและทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยทางการเมืองทั้งภายใน และภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยปัจจัยการเมืองภายใน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำและปัจจัยการเมืองภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีกับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน ประชาชน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนปัจจัยทางการบริหาร อันได้แก่ โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร และงบประมาณ เป็นปัจจัยรองที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ คือ เกณฑ์การประเมินและรางวัลตอบแทน^{๕๐}

ศิริพร ยั่งยืน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลแกลง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแกลง ในความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแกลงต่อระดับการปฏิบัติที่นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตาม

^{๕๐} คุณากร กรสิงห์, “การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐.

คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จำนวน ๕๐ คน ผลการศึกษา พบว่า

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๕๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๗ คน มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๒๕ คน มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๐ และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการท้องถิ่น จำนวน ๒๓ คน

ส่วนที่ ๒ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง ในความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแกลงมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลทุกด้านรวมกันในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๑ เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแกลงในความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล อันดับแรกคือ ด้านการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน รองลงมาคือ ด้านการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน และด้านการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ^{๕๑}

จรรยา เนืองโนราช ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบรี อำเภอบรี จังหวัดมหาสารคาม” สรุปผลการวิจัยได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรทางสังคมหนึ่งในหลายองค์กรของรัฐ ที่ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ ป้องกันปราบปรามเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้น ตลอดจนให้บริการต่างๆ แก่สมาชิกในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และอบายมุขที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีมาตรการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ

การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบรี อำเภอบรี จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน จำนวน ๓๙๔ คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA)

^{๕๑} ศิริพร ยิ่งยืน, “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลแกลง”, **การค้นคว้าอิสระ**, (วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง), ๒๕๕๕.

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

๑. ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง ๑๘-๓๐ ปี มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

๒. ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

๓. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและไม่แตกต่างกัน

โดยสรุป การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบรบือ ๖ ประการ คือ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภูธรบรบือ และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น^{๕๒}

ชาติตะกูล เจริญภักดี ได้วิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อวิเคราะห์ถึงระดับธรรมาภิบาลในการบริหารงานของหัวหน้าสถานีตำรวจในจังหวัดเชียงราย ๒) เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังต่อการปรับปรุงปฏิรูประบบการบริหารของตำรวจเพื่อนำไปสู่การสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น ๓) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในสถานตำรวจจังหวัดเชียงราย การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจากกลุ่มข้าราชการตำรวจในจังหวัดเชียงราย จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ ตำรวจชั้นประทวน และตำรวจชั้นสัญญาบัตร รวมทั้งหมดจำนวน ๓๔๙ คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิดเป็นเครื่องมือ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ระดับการใช้ ธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้วัดระดับการใช้ธรรมาภิบาลใน ๖ หลักการ คือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักความมีส่วนร่วม พบว่าระดับการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงราย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในทุกด้าน ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

^{๕๒} จริญญา เนื่องโนราช, “การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม”, *การค้นคว้าอิสระ*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๔.

ความคาดหวังหรือต้องการต่อการปรับปรุงปฏิรูปการบริหาร (ระบบการทำงาน) ของสถานีดำรงเพื่อนำไปสู่การสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังหรือต้องการให้มีการปรับปรุงอย่างในเรื่อง การปรับปรุงเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน ที่เหมาะสมกับภารกิจ รองลงมาคือเรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ใช้ผลงาน ความสามารถและความอาวุโสอย่างโปร่งใส การให้อำนาจผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการทำงานภายใต้ระเบียบที่ชัดเจน ไม่มีการแทรกแซง กดดันจากผู้มีอำนาจเช่น ผู้บังคับบัญชาและนักการเมือง และความคาดหวังหรือต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบ พบว่ามีความต้องการมากที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการบริหารและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับงานได้อย่างเต็มที่ รองลงมาคือ ทำให้กล้า การตรวจสอบจากประชาชนและสังคมมีความเข้มแข็งทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของตำรวจได้อย่างแท้จริง

ด้านสภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหรือสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในวงการตำรวจไทย กลุ่มตัวอย่างได้จัดลำดับความรุนแรงของปัญหา มากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ ๑) การละเลยในการใช้ระบบคุณธรรมบริหารงานบุคคล เช่นการแต่งตั้งโยกย้าย ๒) ระบบสวัสดิการและค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ๓) การถูกแทรกแซงจากนักการเมืองและผู้มีอำนาจ ๔) การขาดแคลนคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกในวิชาชีพตำรวจ และ ๕) ตำรวจโดยเฉพา นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สมัครใจเป็นผู้รับใช้นักการเมือง เพื่อประโยชน์ตนเอง^{๕๓}

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปเนื้อหาสาระเบื้องต้นได้ว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญต่อทุกองค์การทั้งส่วนของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ย่อมมีผลกระทบทั้งจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน แต่ถึงอย่างไรหลักธรรมาภิบาลจัดเป็นหลักการบริหารที่ดีที่สุด วัตถุประสงค์ขององค์การที่นำไปใช้ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์การ ส่วนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การตำรวจ พบวัตถุประสงค์ของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จากงานวิจัยพบข้อเสนอแนะในด้านที่ควรปรับปรุงได้แก่ การละเลยในการใช้ระบบคุณธรรมบริหารงานบุคคล เช่น การแต่งตั้งโยกย้าย ระบบสวัสดิการและค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ การถูกแทรกแซงจากนักการเมืองและผู้มีอำนาจ การขาดแคลนคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกในวิชาชีพตำรวจ ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้กล่าวมาผู้ศึกษาวิจัยจะได้นำไปศึกษาเพิ่มเติมและหาแนวทางในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานีดำรง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานีดำรง จัดเป็นกรณีศึกษาที่สามารถไปใช้เปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกิดจากงานวิจัยในครั้งนี้

^{๕๓} ชาติตระกูล เจริญภักดิ์, “ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานีดำรงภูธร ในจังหวัดเชียงราย”, การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๓.

สุชิน กิจกสิกร ได้การศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การบริหารงาน สถานีตำรวจนครบาล” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ การบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล ภายหลังการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง กรมตำรวจ พร้อมทั้งทราบปัญหา อุปสรรค ทักษะของผู้บริหารและปฏิบัติระดับสถานี ตำรวจหลัง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เพื่อหาแนวทาง แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานสถานีตำรวจ นครบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับ ผู้บริหาร (ผู้กำกับ, รองผู้กำกับ) ระดับปฏิบัติ (สารวัตร, รองสารวัตร) จากตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล และปฏิบัติงานในสถานี ตำรวจนครบาล ใช้วิธีสุ่มแบบระดับชั้น (Statified Random Sampling) ได้ตัวแทนใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๖ สถานี ๓๒๘ คน เป็น ระดับผู้บริหาร ๓๙ คน ปฏิบัติ ๒๘๙ คน ซึ่งการเก็บรวบรวม ข้อมูลใช้ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองส่งให้ทั้ง ๓๖ สถานี ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ๒๗๘ คน ซึ่งคิด เป็นร้อยละ ๘๔.๓๖ ไม่มีแบบสอบถามที่ใช้ไม่ได้ซึ่งผล การศึกษาเป็นดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี สมรสแล้ว จบการศึกษาชั้นปริญญาตรี จำแนกตามกลุ่ม ผู้บริหารและปฏิบัติ ส่วนใหญ่ผู้บริหารน้อยกว่าปฏิบัติ โดยกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับ ส่วนกลุ่มผู้ ปฏิบัติส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองสารวัตร อยู่ในสายงานสอบสวนเป็นส่วนใหญ่ มีระยะเวลารับ ราชการ ช่วง ๑-๑๐ ปี ในระดับผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งระดับนี้เพียง ๕ - ๑๐ ปี ซึ่งทั้งกลุ่ม ผู้บริหาร และปฏิบัติส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเพิ่มเติมในด้านทักษะของผู้บริหารและปฏิบัติต่อพฤติกรรม และกิจกรรมการบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม ส่วน ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานสถานีตำรวจ นครบาล ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างสถานีตำรวจนั้น ระดับ ผู้บริหารและปฏิบัติแสดงทัศนะสอดคล้อง กันในเรื่อง การจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และกำลังพลที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารงาน หลังปรับปรุง โครงสร้างกรมตำรวจ แต่มีทักษะที่ต่างกันในการกระจายอำนาจและขวัญกำลังใจที่ เป็นปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานหลังการปรับปรุงโครงสร้างสำหรับข้อเสนอแนะนั้นภาพรวมควร เพิ่มพูน ความรู้ความสามารถให้แก่กำลังพล เพิ่มสวัสดิการให้ครอบคลุมความจำเป็นที่ผู้ปฏิบัติงานควร ได้รับ โดยคำนึงถึงความเสมอภาพที่ทุกชีวิตที่สิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกัน ไม่ใช่แบ่งชั้นตามยศศักดิ์ ซึ่ง เป็นศักดิ์นาที่สังคมมอบให้ ควรคำนึงว่าเมื่อสภาพจิตใจพร้อมร่างกายก็จะมีแรงที่จะปฏิบัติงาน การปรับปรุงโครงสร้างเพียงใดก็ตามหากไม่คำนึงถึงค่าของคน การปรับปรุงนั้นก็ล้มเหลว ดังนั้น การบริหารงานด้วยโครงสร้างใหม่จะมีประสิทธิภาพเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานในโครงสร้างนั้น^{๔๔}

ศิริพงษ์ วงษ์กล้าหาญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสถานีตำรวจภายใน จังหวัดแบบบูรณาการ : ประสพการณ์จากจังหวัดชัยนาท” การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อวิเคราะห์ การบริหารงานสถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทภายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการใน จังหวัดชัยนาท ๒) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการในจังหวัดชัยนาทกับสถานี ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ๑๖ คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้บริหารในระดับสถานีตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดชัยนาท ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชัยนาท ผู้กำกับการอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัดชัยนาท

^{๔๔} สุชิน กิจกสิกร, “วิเคราะห์การบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๓๘.

และผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยแบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ซึ่งนักวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ๑. การบริหารงานสถานีตำรวจภูธรจังหวัดชัยนาทภายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พบ ๓ ประเด็นย่อยคือ ๑) ระบบบริหารจัดการของจังหวัดแบบบูรณาการ ส่งผลให้การบริหารงานสถานีตำรวจเกิดความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่มีทิศทางในการทำงาน และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการทำงานของตำรวจมากขึ้น ๒) บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดมีส่วนสำคัญทำให้การบริหารงานสถานีตำรวจเกิดเป้าหมายร่วมกันกับทุกหน่วยงานในพื้นที่ ส่งเสริมให้สถานีตำรวจเกิดการประสานงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น และมีความสำคัญในการพิจารณาความดีความชอบต่าง ๆ แก่ข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจ ๓) การสนับสนุนระบบการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการที่พบชัดเจนในด้านงบประมาณทำให้ข้าราชการตำรวจเห็นความสำคัญของงานด้านงบประมาณมากขึ้น ส่วนในด้านบุคลากร และการมอบอำนาจทางการบริหารจะเป็นผลดีภายใต้เงื่อนไขที่ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ๒. การบริหารงานตามสายงานในสถานีตำรวจในจังหวัดแบบบูรณาการ เกิดผลดีมากขึ้นในงานป้องกันปราบปราม งานจราจรและงานสืบสวน แต่อย่างไรก็ตามทุกสายงานมีความต้องการได้รับการสนับสนุนปัจจัยในการปฏิบัติงานเพิ่มเติมเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ๓. แนวทางเสริมสร้างการบริหารงานสถานีตำรวจภายในจังหวัดแบบบูรณาการจากประสบการณ์ของข้าราชการตำรวจ ควรให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลการบริหารระหว่างจังหวัดกับตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจ และควรกำหนดคุณสมบัติผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีความรู้ความสามารถคุณธรรม จริยธรรม และเห็นความสำคัญของงานตำรวจ นอกจากนั้นเสนอให้ภายในองค์กรตำรวจต้องมีการพัฒนาบุคลากร เพื่อสนองความต้องการของประชาชน และให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจมากขึ้น ๔. แนวทางเสริมสร้างการบริหารงานสถานีตำรวจภายในจังหวัดแบบบูรณาการ จากมุมมองของผู้วิจัย เป็นระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้
ระยะสั้น : เสริมสร้างจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดแบบบูรณาการ ร่วมคิด ร่วมกันทำงาน จากนั้นให้ความรู้การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการและหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อข้าราชการตำรวจทุกระดับ ในขณะเดียวกันต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้นไปอีกและเมื่องานสัมฤทธิ์ผลแล้ว การพิจารณาความดีความชอบ รางวัล และการยกย่องชมเชยต้องแบ่งสรรปันส่วนอย่างเป็นธรรมต่อหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง
ระยะยาว : สร้างกระบวนการสรรหาและคัดสรรบุคคลที่มาดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด โดยให้มีหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรม ควรเป็นในรูปของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาบุคคลที่มีความเหมาะสมจากองค์กรภาครัฐต่าง ๆ โดยในส่วนขององค์กรตำรวจควรให้ความสำคัญกับระบบการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการแต่งตั้งบุคคลมาดำรงตำแหน่งฝ่ายอำนวยการ ต้องเป็นบุคคลที่มีความพร้อม ความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์เชิงบริหาร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานหลักของตำรวจ ให้ความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้^{๔๕}

^{๔๕} ศิริพงษ์ วงษ์กล้าหาญ, “การบริหารงานสถานีตำรวจภายในจังหวัดแบบบูรณาการ : ประสบการณ์จากจังหวัดชัยนาท”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๖.

ศุภชัย ประไพพ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจ : ศึกษากรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล” การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและการสนับสนุนการปฏิบัติงานตำรวจในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจในเขตกองบัญชาการตำรวจนครบาล แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน ๓๙๐ คน และจากการสัมภาษณ์ จำนวน ๙ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Chi-square และการทดสอบ Anova ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจในเขตกรุงเทพมหานครมีบทบาทในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทในด้านการรับแนวทางและนโยบายจากคณะกรรมการระดับชาติและระดับกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุดและมีบทบาทในด้านการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือสนับสนุนการบริหารงานตำรวจอยู่ในระดับต่ำที่สุดในแต่ละเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครมีระดับค่าเฉลี่ยของบทบาทในการทำงานแตกต่างกัน โดยเขตพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพมหานครมีบทบาทในการทำงานอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่เขตพื้นที่ชั้นกลาง และเขตพื้นที่ชั้นนอก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระบบนิเวศวิทยาของอาชญากรรม สำหรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานตำรวจในด้านต่าง ๆ ในแต่ละเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครไม่มีความแตกต่างกัน โดยในแต่ละเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครมีการสนับสนุนงานด้านป้องกันปราบปรามสูงที่สุด และการสนับสนุนงานด้านจราจรต่ำที่สุด เหมือนกันและพบว่าบทบาทและการสนับสนุนการปฏิบัติงานตำรวจของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน^{๔๖}

อาจิณ โชติวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจในการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ” การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ในการบริหารงานบุคคล ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ เพื่อให้ ก.ตร. สามารถปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพแก่ทางราชการความชอบด้วยกฎหมายและความเป็นธรรมแก่ข้าราชการตำรวจในทุก ๆ เรื่อง ทุก ๆ ชั้น ทุกตำแหน่งได้อย่างเต็มที่ ดังเช่น คณะกรรมการข้าราชการอื่น ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการต่าง ๆ ในประเทศ สามารถจำแนกบทบาทออกได้เป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง เน้นบทบาททางด้านการกำหนดกฎระเบียบและการควบคุมความชอบด้วยกฎระเบียบ กลุ่มที่สอง เน้นบทบาททางด้านการใช้ดุลพินิจพิจารณาที่ส่งผลต่อสิทธิและสถานภาพของข้าราชการโดยตรง และกลุ่มที่สามมีบทบาททางด้านการเป็นที่ปรึกษาของผู้บังคับบัญชา คณะกรรมการ

^{๔๖} ศุภชัย ประไพพ, “บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจ : ศึกษากรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล”, *วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๘.

ข้าราชการทั้ง ๓ กลุ่มนี้ ถึงแม้จะเน้นหรือมีบทบาทที่แตกต่างกัน แต่ก็มีขอบเขตอำนาจหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับครอบคลุมการบริหารงานบุคคลทั้งหมดในทุกเรื่อง ทุกชั้น และทุกระดับตำแหน่ง ก.ตร. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ มีอำนาจหน้าที่แตกต่างไปจากกรรมการข้าราชการอื่น โดย มีอำนาจหน้าที่ในทุก ๆ บทบาทโดยไม่อาจเน้นให้เห็นได้เด่นชัดถึงบทบาทที่แท้จริงและไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มของคณะกรรมการข้าราชการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้และอำนาจหน้าที่ในทุกบทบาทเหล่านี้ เมื่อรวมกันแล้วไม่ครอบคลุมการบริหารงานบุคคลในทุกเรื่อง ทุกชั้นและในทุกระดับตำแหน่ง นอกจากนั้น บทบัญญัติที่มีอยู่บัญญัติไม่ชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ มีปัญหาในการใช้ถือปฏิบัติ และมีปัญหาในการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ก.ตร. กับผู้บังคับบัญชา นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ทั้งในการกำหนดกฎระเบียบและมาตรฐานในการบริหารงานบุคคล การใช้ดุลพินิจพิจารณาและการควบคุม การพิจารณาสั่งการของผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและสถานภาพของข้าราชการ ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ควรจะได้รับการแก้ไขโดยแก้ไขปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ บัญญัติอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ในแต่ละบทบาทให้ชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์และสมควรที่จะเน้นบทบาทของ ก.ตร. ให้เป็นเช่นเดียวกับคณะกรรมการข้าราชการแบบกลุ่มที่หนึ่ง โดยให้มีหน้าที่เน้นทางด้านการกำหนดกฎระเบียบและควบคุมความชอบด้วยกฎระเบียบ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจนี้ สมควรกำหนด "ระเบียบปฏิบัติราชการ" ขึ้นใช้บังคับซึ่งอยู่ในอำนาจของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีที่จะกระทำได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔^{๕๗}

วิระยุทธ หิรัญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน การดำเนินการทางวินัยของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ” จุดประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบที่ใช้ในการควบคุม ดูแล และบริหารงานการดำเนินการทางวินัย สำหรับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานการดำเนินการทางวินัยที่ออกแบบแบ่งเป็น ๘ ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการบันทึกการรับสำนวนการดำเนินการทางวินัยเข้ามาในระบบที่ส่งมาที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ส่วนที่สองเป็นการตรวจสอบความถูกต้องและบันทึกการขออนุมัตินำเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ส่วนที่สามเป็นการบันทึกขั้นตอนการดำเนินการเพื่อการติดตามความก้าวหน้า ส่วนที่สี่เป็นการประเมินงานระหว่างดำเนินการ เพื่อเป็นข้อมูลทางการบริหาร การตรวจสอบติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการส่วนที่ห้าเป็นการจัดทำวาระการประชุมของคณะกรรมการตำรวจ ส่วนที่หกเป็นการนำเอกสารมติการประชุมเข้ามาจัดเก็บในระบบมีการกำหนดความสัมพันธ์ของเอกสารกำหนดคำค้นประจำเอกสาร เพื่อการค้นคืนเอกสาร โดยสามารถค้นคืนได้ ๒ แบบ คือการค้นคืนแบบบรรณานุกรมและการค้นคืนแบบพจนานุกรมและคำศัพท์ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถกำหนดคำค้นที่จะใช้ในการค้นหาเอกสารได้ ส่วนที่เจ็ดเป็นการจัดเก็บข้อมูลประวัติการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจ ส่วนที่แปดเป็นการค้นคืนข้อมูลขั้นตอนการดำเนินการ

^{๕๗} อาจิม โชติวงศ์, “ปัญหาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจในการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๔.

เพื่อตอบการสอบถามข้อมูลขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน การดำเนินการทางวินัยที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นต้นแบบสำหรับใช้บริหารงานการดำเนินการทางวินัยของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เมื่อทำการทดสอบบันทึกข้อมูลและนำเอกสารเข้ามา จัดเก็บสามารถค้นคืนเอกสารและตอบการสอบถามข้อมูลทางบริหารงานการดำเนินการทางวินัย พบได้ผลเป็นที่น่าพอใจ^{๕๘}

เอกราช ช่วยศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มี ต่อการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่เข้ามามีบทบาทในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจของกรม ตำรวจ ภายใต้กรอบระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพฤติกรรมผู้เกี่ยวข้อง ที่ทำ ให้กรมตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองของประเทศ โดยจะศึกษาเฉพาะรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยที่มาจากการเลือกตั้ง ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร จนกระทั่งถึง พ.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐาน โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มาจากการเลือกตั้ง มักจะใช้อำนาจทางการเมืองเข้ามา แทรกแซงกรมตำรวจ ในการแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการตำรวจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการรักษา ฐานอำนาจทางการเมือง การนำมาซึ่งผลประโยชน์ และยืนหยัดในกลุ่มพวกพ้องของตนเองให้นาน ที่สุดเท่าที่จะนานได้^{๕๙}

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานีตำรวจ สรุปได้ว่า สถานีตำรวจที่อยู่ในส่วนกลางสามารถรับนโยบายไปปฏิบัติได้ดีกว่าสถานีตำรวจที่อยู่ในเขต ขึ้นกลางและชั้นนอก และทุกเขตได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในเขต พื้นที่ของกรุงเทพมหานครมีการสนับสนุนงานด้านป้องกันปราบปรามสูงกว่างานด้านจราจร ด้านการ บริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ พบว่ามักจะถูกอำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการตำรวจ

^{๕๘} วีระยุทธ หิรัญ, “การออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน การดำเนินการทาง วินัยของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ”, **วิทยานิพนธ์ วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิต วิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๓.

^{๕๙} เอกราช ช่วยศรี, “บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของกรม ตำรวจ”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๒.

ตารางที่ ๒.๕ สรุปงานจากการสังเคราะห์การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑	ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียว ต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ศราวุธ เตละวานิชย์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๕๑	ปริมาณ/ คุณภาพ	เกษตรกรเห็นว่าระบบการจัดการด้านคุณภาพมีผลต่อการผลิตทางการเกษตรมากที่สุด และการนำระบบการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องมาใช้จะมีผลต่อการส่งออก เนื่องจากประเทศที่รับซื้อและนำเข้าต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำเข้า
๒	ความคิดเห็นของตัวแทนจำหน่ายรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการของบริการเติมเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบวันทูคอล	ไตรรงค์ พุทธจรรยา วงศ์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๕๑	ปริมาณ	ผลการวิจัยพบว่าทุกปัจจัยมีผลในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์
๓	การสำรวจวิเคราะห์ความคิดเห็นการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่	อรศรี ปัญญาใหญ่ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๔๕	ปริมาณ	ผลการศึกษาพบว่า คิดเห็นแยกออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ความเห็นแย้งกันเนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติและมุมมองที่แตกต่างกัน ความเห็นสอดคล้องกัน และความเห็นเฉพาะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งปัญหาหลักคือ ปัญหาการสรรหาและการคัดเลือก ปัญหาการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ปัญหาการประเมินผลการทำงาน

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๔	ความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการ บริการของสำนัก ทะเบียนและประมวล ผล มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	พลัญญ์ แพงทอง (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๔	ปริมาณ	นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มี ความประทับใจและมี ทัศนคติในทางที่ดีต่อการ ให้บริการของสำนัก ทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใน รอบปีการศึกษา ๒๕๕๓ ที่ ผ่านมาเกือบทุกด้าน
๕	การประเมินการใช้ยา จากสมุนไพรและความ คิดเห็นของบุคลากร ทางการแพทย์ต่อการ ใช้ ในโรงพยาบาลลอง จังหวัดแพร่	คัทลียาภรณ์ ไวโอเรต (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๒	ปริมาณ/ คุณภาพ	การส่งยาจากสมุนไพรใน โรงพยาบาลลอง มีความ เหมาะสมตรงตามเกณฑ์ที่ กำหนดทุกครั้ง ในประเด็น ขนาดและวิธีใช้ ข้อห้ามใช้ และข้อควรระวัง
๖	กลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัด เชียงใหม่	สุภัทรา วุฒิไทย์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๒	ปริมาณ	มีกลยุทธ์ทางการจัดการ การศึกษาโดยมีการกำหนด ปรัชญาและเป้าหมายเป็น นโยบายในการพัฒนา โรงเรียนที่เน้นผลที่เกิดกับ ผู้เรียน ส่วนปัญหาและ อุปสรรคคือขาดการติดตาม ประเมินผลหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอน ในแต่ละปี
๗	การบริหารโรงเรียน เอกชนที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาจาก สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	สุวรรณา ศรีบุรพาภิรมย์ (มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์)	๒๕๕๓	คุณภาพ	สภาพปัญหาการบริหาร โรงเรียนตามโครงการ รับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษา ได้แก่ บุคลากร ในโรงเรียนยังไม่เข้าใจและ ไม่สามารถอธิบาย ความหมายของปรัชญา

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					และเป้าหมายของโรงเรียน ได้ตรงกัน ครูยังไม่เข้าใจใน การประเมินผลโดยใช้แฟ้ม สะสมผลงาน
๘	การบริหารความเสี่ยง ของธุรกิจเช่าซื้อ รถยนต์มือสองในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง	ดารณี ชัยวัฒนาโรจน์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๐	ปริมาณ	ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร ความเสี่ยงตามแนวทาง ของ COSO แต่ผู้ที่มีความรู้ นั้นเห็นด้วยและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประเมินโอกาสและ ผลกระทบทั้งทางบวกและ ทางลบที่เกิดจากความเสี่ยง
๙	การบริหารความเสี่ยง ของธนาคารพาณิชย์ ในเขตภาคเหนือ	สุเมธี ทาวิชัย (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๔๖	ปริมาณ	ธนาคารพาณิชย์มี กระบวนการบริหารความ เสี่ยงจากการวิเคราะห์ ภาวะธุรกิจและสภาพ เศรษฐกิจ ซึ่งธนาคาร พาณิชย์ที่ต่างชาติถือหุ้น ใหญ่ได้ให้ความสำคัญใน กระบวนการบริหารความ เสี่ยงในด้านกลยุทธ์และ ด้านปฏิบัติการ ส่วน ธนาคารของเอกชนได้ให้ ความสำคัญในกระบวนการ บริหารความเสี่ยงด้าน สินเชื่อ
๑๐	การบริหารความเสี่ยง ของกลุ่มธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่	ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๔๗	ปริมาณ	ผู้บริหารกลุ่ม อสังหาริมทรัพย์ได้วาง กลยุทธ์การบริหารความ เสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการตลาด

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					ความเสี่ยงด้านการเงินและ ความเสี่ยงด้านการบริหาร จัดการ
๑๑	ธรรมาภิบาลกับการ จัดการขยะของ เทศบาลตำบลหนองจี้ อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	ทัศนวรรณ พลະปัญญา (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๑	ปริมาณ/ คุณภาพ	พบว่า ได้ใช้หลักธรรมาภิบาล ในการจัดการขยะอยู่ใน ระดับปานกลางโดยนำหลัก ความรับผิดชอบ มาใช้มาก ที่สุด รองลงมาตามลำดับ ความสำคัญคือ หลัก คุณธรรม หลักนิติธรรม หลัก ความคุ้มค่าหลักการมีส่วนร่วมและหลักความโปร่งใส
๑๒	การนำหลัก ธรรมาภิบาล มาปรับใช้ ในองค์การบริหารส่วน ตำบลตามทัศนะของ ประชาชน จังหวัด เชียงใหม่	นพพล สุรณัฏฐินทร์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๔๗	ปริมาณ/ คุณภาพ	องค์การบริหารส่วนตำบล ได้นำหลักธรรมาภิบาลมา ปรับใช้ในองค์การตามทัศนะ ของประชาชนจังหวัด เชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ใน เชิงบวกและประชาชนมี ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ อบต. อยู่ในระดับ มาก
๑๓	การวิเคราะห์หลัก ธรร มาภิบาลในวรรณกรรม เรื่อง สี่แผ่นดิน	วทัญญู ชลธิเงิน (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๐	คุณภาพ	วรรณกรรมเรื่องสี่แผ่นดิน ได้สอดแทรกหลัก ธรรมาภิบาลทั้ง ๖ หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมี ส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบ และหลักความ คุ้มค่า

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๔	การศึกษาเปรียบเทียบ การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ใน องค์การบริหารส่วน ตำบล จังหวัด นครสวรรค์	คุณากร กรสิงห์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๐	ปริมาณ/ คุณภาพ	พบว่าองค์การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้าง มาก แต่มีปัญหาในการนำ หลักการมีส่วนร่วมมาใช้ และปัจจัยทางการเมืองทั้ง ภายใน และภายนอก เป็น ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้
๑๕	การบริหารโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาล กรณีศึกษา : องค์การ บริหารส่วนตำบล แก ลง	ศิริพร ยั่งยืน (วิทยาลัยเฉลิม กาญจนา ระยอง)	๒๕๕๕	ปริมาณ	บุคลากรมีความคิดเห็นต่อ การนำหลักธรรมาภิบาล ทุกด้านรวมกันในระดับ มากโดยแยกประเด็นราย ด้านมากที่สุดคือ ด้านการ บริหารภารกิจเพื่อให้เกิด ประโยชน์สุขแก่ประชาชน
๑๖	การดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานี ตำรวจภูธรบรีอ อำเภอบรีอ จังหวัด มหาสารคาม	จรัญญา เนื่องโนราช (มหาวิทยาลัย มหาสารคาม)	๒๕๕๔	ปริมาณ	มีการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง
๑๗	การศึกษาเปรียบเทียบ การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ใน องค์การบริหารส่วน ตำบล จังหวัด นครสวรรค์	ชาติตะกูล เจริญภักดิ์ (มหาวิทยาลัย เชียงใหม่)	๒๕๕๓	ปริมาณ/ คุณภาพ	เปรียบเทียบพบว่าระดับการ บริหารงานเป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาลในทุกด้าน ใน ระดับค่อนข้างมากซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
๑๘	วิเคราะห์การบริหารงาน สถานีตำรวจ นครบาล	สุชิน กิจกลีกร (มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์)	๒๕๓๘	ปริมาณ/ คุณภาพ	ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติส่วน ใหญ่ไม่ได้รับการอบรม เพิ่มเติมในด้านทักษะของ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติต่อ พฤติกรรม และกิจกรรม

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					การบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล ไม่มีความแตกต่างกัน
๑๙	การบริหารงานสถานีตำรวจภายในจังหวัดแบบบูรณาการ : ประสพการณ์จากจังหวัดชัยนาท	ศิริพงษ์ วงษ์ กล้าหาญ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)	๒๕๕๖	คุณภาพ	สถานีตำรวจมีระบบการบริหารงานแบบบูรณาการ และการบังคับบัญชาตามสายงานก่อให้เกิดผลดีมากขึ้นในงานป้องกันปราบปรามงานจราจรและงานสืบสวน
๒๐	บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ : ศึกษากรณี กองบัญชาการตำรวจนครบาล	ศุภชัย ประไพพนพ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	๒๕๕๘	ปริมาณ/ คุณภาพ	มีบทบาทในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทในด้านการรับแนวทางและนโยบายจากคณะกรรมการระดับชาติและระดับกรุงเทพมหานคร ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด
๒๑	ปัญหาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจในการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ	อาจิณ โชติวงศ์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	๒๕๓๔	คุณภาพ	บทบาทอำนาจหน้าที่ไม่ครอบคลุมการบริหารงานบุคคลในทุกเรื่อง ทุกชั้น และในทุกระดับตำแหน่ง บท บัญญัติที่มีอยู่บัญญัติไม่ชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ มีปัญหาในการใช้ถือปฏิบัติ
๒๒	การออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน การดำเนินการทางวินัยของสำนักงาน	วีระยุทธ หิรัญ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	๒๕๕๒	คุณภาพ	การทดสอบบันทึกข้อมูลและนำเอกสารเข้ามาจัดเก็บสามารถค้นคืนเอกสารและตอบการสอบถามข้อมูลทางการบริหารงาน การดำเนินการทางวินัย พบ

ตารางที่ ๒.๕ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
	คณะกรรมการ ข้าราชการตำรวจ				ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ
๒๓	บทบาทรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยที่มี ต่อการบริหารงาน บุคคลของกรมตำรวจ	เอกราช ช่วยศรี (จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย)	๒๕๔๒	ปริมาณ/ คุณภาพ	เป็นไปตามสมมติฐานโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทยที่มาจากการ เลือกตั้ง มักจะใช้อำนาจทาง การเมืองเข้ามาแทรกแซง กรมตำรวจ

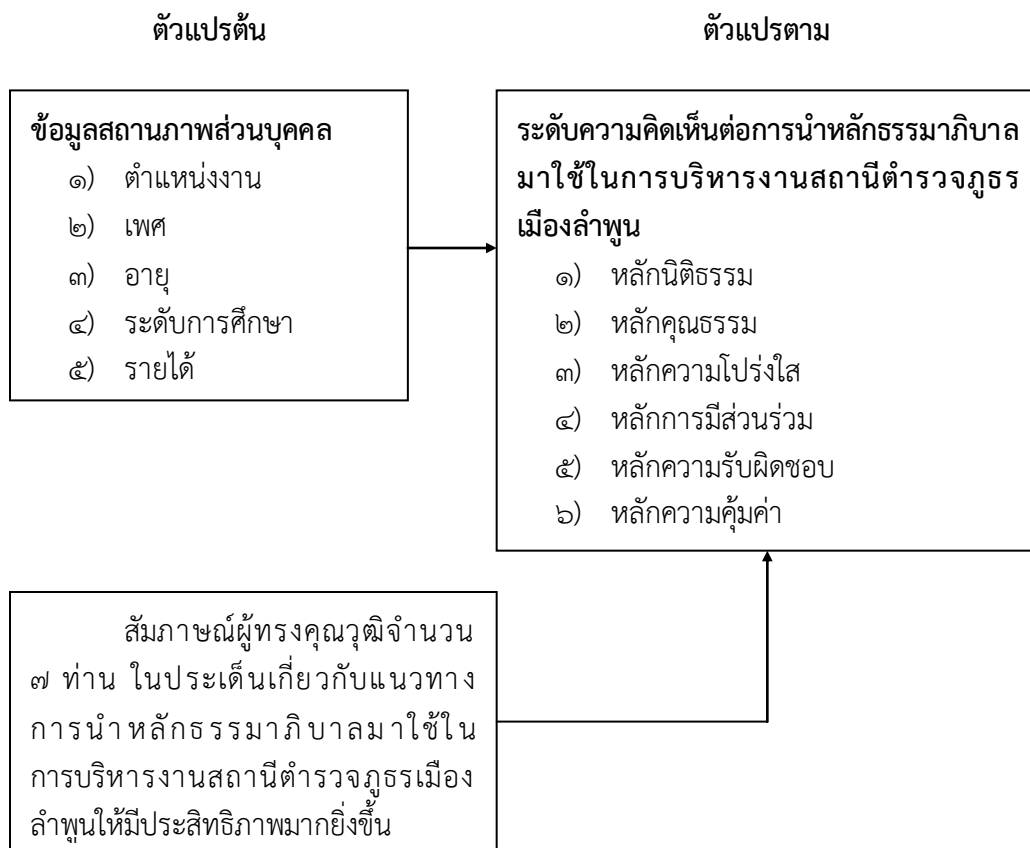
๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาที่กำหนดมาจากตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ดังนี้

๑) ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

๒) ตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) จำนวน ๗ ท่าน ดังแสดงในกรอบแนวคิด

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย